

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
Навчально-науковий інститут аеронавігації
Кафедра авіоніки

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з навчальної та
методичної роботи

_____ Т.Іванова

«__» _____ 2016 р.

Система менеджменту якості

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

«Інтелектуальна власність та патентознавство об'єктів авіоніки»
(за кредитно-модульною системою)

Напрямок підготовки: 6.051103 «Авіоніка»

Спеціальності 7.05110301 «Комплекси пілотажно-навігаційного обладнання»

8.05110301 «Комплекси пілотажно-навігаційного обладнання»

Курс – 5 Семестр – 9 Диференційований залік – 9 семестр

Аудиторні заняття – 34

Індивідуальні заняття – 2

Самостійна робота – 69

Усього (годин/кредитів ECTS) – 105/3,5

Курсовий проект – 9 семестр

Індекс НС14-7.05110301/15-1.2

Індекс НМ14-8.05110301/15-1.2

СМЯ НАУ НІ 22.01.05-01-2016

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни «Інтелектуальна власність та патентознавство об'єктів авіоніки»	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 22.01.05 – 01-2016
		Стор. 2 із 10	

Навчальну програму дисципліни «Інтелектуальна власність та патентознавство об'єктів авіоніки» розроблено на основі навчального плану № НС-14-7.05110301/15 підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «Спеціаліст» напряму підготовки 6.051103 «Авіоніка» спеціальності 7.05110301 «Комплекси пілотажно-навігаційного обладнання» і навчального плану № НМ-14-8.05110301/15 підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «Магістр» напряму підготовки 6.051103 «Авіоніка» спеціальності 8.05110301 «Комплекси пілотажно-навігаційного обладнання» та відповідних нормативних документів.

Навчальну програму розробили:
завідувач кафедри авіоніки
доцент кафедри авіоніки

А. Скрипець
О. Ситник

Навчальна програма обговорена та схвалена на засіданні випускової кафедри напряму 6.051103 «Авіоніка» (спеціальності 7.05110301 «Комплекси пілотажно-навігаційного обладнання» та 8.05110301 «Комплекси пілотажно-навігаційного обладнання») – кафедри авіоніки, протокол № 1 від 18.01. 2016 р.

Завідувач кафедри

А. Скрипець

Навчальна програма обговорена та схвалена на засіданні науково-методично-редакційної ради навчально-наукового інституту аеронавігації, протокол № _____ від «___» _____ 2016 р.

Голова НМРР _____ С. Креденцар

УЗГОДЖЕНО

Директор Навчально-наукового інституту аеронавігації

_____ В. Чепіженко

«___» _____ 2016 р.

Рівень документа – 3б

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Контрольний примірник

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни «Інтелектуальна власність та патентознавство об'єктів авіоніки»	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 22.01.05 – 01-2016
		Стор. 3 із 10	

ЗМІСТ

	стор.
1. Пояснювальна записка	4
1.1. Місце навчальної дисципліни в системі професійної підготовки фахівця.....	4
1.2. Мета викладання навчальної дисципліни	4
1.3. Завдання вивчення навчальної дисципліни	4
1.4. Інтегровані вимоги до знань і умінь з навчальної дисципліни	4
1.5. Інтегровані вимоги до знань і умінь з навчальних модулів	4
1.6. Міждисциплінарні зв'язки навчальної дисципліни	5
2. Зміст навчальної дисципліни	6
2.1. Модуль №1 «Інтелектуальна власність та системи її правової охорони».....	6
2.2. Модуль №2 «Особливості оформлення заяв на винахід, корисну модель, порядок експертизи заявки та одержання патенту».....	7
2.3. Модуль №3 «Курсовий проект».....	8
3. Список рекомендованих джерел	8

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни «Інтелектуальна власність та патентознавство об'єктів авіоніки»	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 22.01.05 – 01-2016
		Стор. 4 із 10	

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Місце навчальної дисципліни в системі професійної підготовки фахівця

Дана навчальна дисципліна є теоретичною основою сукупності знань та вмінь, що формують авіаційний профіль фахівця з комплексів пілотажно-навігаційного обладнання.

1.2. Мета викладання навчальної дисципліни

Метою викладання дисципліни є формування у студентів: знань з патентознавству, авторського права, вмінь використовувати знання для складання заяв на патенти промислової власності та для охорони авторських прав на твори науково-технічного призначення з урахуванням вимог державних і міжнародних законів, нормативних актів в сфері інтелектуальної власності.

1.3. Завдання вивчення навчальної дисципліни

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є оволодіння методами захисту промислової власності: винаходів, корисних моделей, промислових зразків, а також авторських та суміжних прав.

1.4. Інтегровані вимоги до знань та умінь з навчальної дисципліни

У результаті вивчення даної навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- державну систему охорони промислової власності та авторського права;
- міжнародну систему охорони авторського та патентного права;
- методи та правила підготовки матеріалів заяви на винахід та корисну модель;
- особливості підготовки міжнародної заяви на патент або європатент;
- форми, порядок та ліцензування об'єктів промислової власності;
- основні принципи та види авторського права;

вміти:

- самостійно застосовувати набуті знання під час складання заяви на патент в Держпатент України або міжнародної заяви;
- самостійно оформляти результати наукової та технічної роботи з урахуванням вимог до авторського права.

1.5. Інтегровані вимоги до знань і умінь з навчальних модулів

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з двох навчальних модулів, кожен з яких є логічно завершеною, відносно самостійною, цілісною частиною навчальної дисципліни, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання. Окремим третім модулем є курсовий проект, який виконується в дев'ятому семестрі.

1.5.1. У результаті засвоєння навчального матеріалу навчального модуля № 1 «Інтелектуальна власність та системи її правової охорони» студент повинен:

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни «Інтелектуальна власність та патентознавство об'єктів авіоніки»	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 22.01.05 – 01-2016
		Стор. 5 із 10	

знати:

- інтелектуальну власність та систему її правової охорони;
- промислову власність та патентно-правову систему її охорони;

вміти:

- самостійно здійснювати патентний пошук об'єктів авіоніки.

1.5.2. У результаті засвоєння навчального матеріалу навчального модуля № 2 «Особливості оформлення заяв на винахід, корисну модель, порядок експертизи заяви та одержання патенту» студент повинен:

знати:

- порядок оформлення ліцензій на об'єкти промислової власності;
- оформлення ліцензійного договору;

вміти:

- проводити експертизу заяви на винахід;
- вносити зміни та оскаржувати рішення експертизи.

1.5.3. У результаті виконання курсового проекту (модуль № 3) студент повинен:

знати:

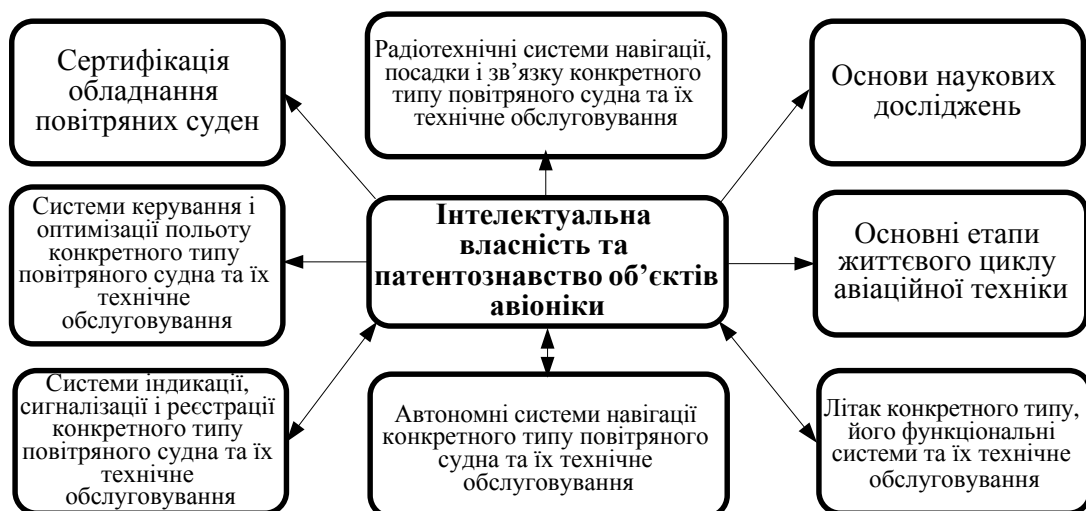
- алгоритм складання опису винаходу;
- вимоги до формули винаходу;
- особливі випадки формулювання суттєвих ознак, функціональні ознаки, альтернативні ознаки;
- структуру формули винаходу;

вміти:

- самостійно складати формулу винаходу та документи, що додатково додаються до заяви на винахід.

Знання та вміння, отримані студентом під час вивчення даної навчальної дисципліни, використовуються в подальшому при вивченні наступних дисциплін професійної підготовки фахівця з повною вищою освітою.

1.6. Міждисциплінарні зв'язки навчальної дисципліни

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни «Інтелектуальна власність та патентознавство об'єктів авіоніки»	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 22.01.05 – 01-2016
		Стор. 6 із 10	

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Модуль № 1 «Інтелектуальна власність та системи її правової охорони»

Тема 2.1.1. Вступ

Місце та призначення інтелектуальної діяльності в економічному та соціальному розвитку країни. Поняття і види інтелектуальної власності. Цілі та задачі Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ). Об'єкти права інтелектуальної власності згідно з конвенцією ВОІВ.

Основні інститути права інтелектуальної власності. Основні принципи авторського права та суміжних прав. Об'єкти промислової власності та принципи патентного права.

Тема 2.1.2. Система законодавства України в сфері охорони інтелектуальної власності

Джерела українського авторського та патентного права: Конституція (основний закон України), міжнародні договори. Кодекс громадянина України з авторського права та суміжних прав, про охорону прав на винаходи, корисні моделі, промислові зразки, знаки для товарів і послуг та раціоналізаторські пропозиції. Закони України: «Про авторське право та суміжні права», «Про охорону прав на винаходи та корисні моделі», «Про охорону прав на промислові зразки», «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг», «Про захист інформації в автоматизованих системах», «Про наукову і науково-технічну експертизу».

Тема 2.1.3. Міжнародна система охорони авторського та патентного права

Міжнародні конвенції з охорони авторського права та суміжних прав. Регіональні міжнародні організації. Стандартизація в питаннях охорони промислової власності. Гармонізація українського законодавства з міжнародною системою охорони авторського та патентного права.

Тема 2.1.4. Промислова власність та патентно-правова система її охорони

Предмет та джерело права промислової власності. Об'єкти права промислової власності: винаходи, корисні моделі, промислові зразки, знаки для товарів і послуг, топографія інтегральних мікросхем, фірмове найменування, найменування місця знаходження товару тощо. Суб'єкти права промислової власності. Держпатент України. Патентні повірені.

Тема 2.1.5. Патентування винаходів та корисних моделей

Закон України про винаходи і корисні моделі та нормативні акти, які регулюють винахідницьку діяльність. Об'єкти винаходів: продукт, спосіб, та корисні моделі. Умови патентної промисловості винаходу корисної моделі: новизна, винахідницький рівень, промислова придатність. Об'єкти, які не можуть бути визначеними винаходами. Суб'єкти права на винахід та корисну модель. Права та обов'язки, що впливають з патенту на винахід.

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни «Інтелектуальна власність та патентознавство об'єктів авіоніки»	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 22.01.05 – 01-2016
		Стор. 7 із 10	

2.2. Модуль № 2 «Особливості оформлення заяв на винахід, корисну модель, порядок експертизи заявки та одержання патенту»

Тема 2.2.1. Вимоги до заявки на видачу патенту

Склад документів заявки на винахід: заява на видачу патенту, опис винаходу, формула винаходу, креслення та реферат. Побудова класифікаційного індексу винаходу згідно з Міжнародною патентною класифікацією. Ознаки, що застосовуються для характеристики винаходів (спосіб, пристрій тощо), особливості складання опису та формули винаходів на спосіб та пристрій, визначення пріоритету винаходу. Експертиза заявки, внесення змін та оскарження рішень експертизи. Порядок видачі патенту та оплата відповідних зборів.

Тема 2.2.2. Міжнародні патенти та оформлення ліцензій

Зарубіжне патентування згідно з договором про патентну кооперацію (*PCT*). Особливості оформлення міжнародної патентної заявки. Міжнародна та національна фаза патентної заявки, поданої згідно з процедурами *PCT*. Особливості оформлення європейського патенту (ЄП). Три фази процедури видачі ЄП: формальна експертиза, експертиза по суті та розгляд протестів. Особливості оформлення патенту згідно з Європейською патентною конвенцією. Порядок оформлення ліцензій на об'єкти промислової власності. Ліцензійний договір та основні види ліцензій. Ліцензійні патенти: національний та складний платежі. Оцінка вартості ліцензії.

Тема 2.2.3. Правова охорона промислових зразків, знаків для товарів і послуг та інших об'єктів інтелектуальної власності

Вимоги до патентної охорони промислових зразків. Особливості оформлення заявки, порядок її експертизи та одержання патенту на промисловий зразок. Права та обов'язки, які надає патент на промисловий зразок. Особливості оформлення заявки, порядок її експертизи та одержання свідоцтва на знаки для товарів та послуг.

Тема 2.2.4. Авторське право і суміжні права

Основні задачі та принципи авторського права. Природа авторського права. Види авторського права. Немайнові права автора: право авторства, право на авторське ім'я, право публічного розголосу та публікації твору. Майнові права автора: право на відтворення, на імпорт, на публічний показ або виконання на екранізацію та передачу в ефір тощо. Об'єкти авторського права. Суб'єкти авторського права. Авторський договір.

Охорона суміжних прав - прав виконавців, виробників фонограм, організацій ефірного та кабельного мовлення. Вільне використання об'єктів суміжних прав та термін охорони суміжних прав. Особливості керування авторським та суміжними правами. Аналіз практики виконання авторських та суміжних прав в Україні.

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни «Інтелектуальна власність та патентознавство об'єктів авіоніки»	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 22.01.05 – 01-2016
		Стор. 8 із 10	

2.3. Модуль № 3 «Курсовий проект»

Курсовий проект (КП) з дисципліни виконується у дев'ятому семестрі, відповідно до затверджених в установленому порядку методичних рекомендацій, з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь, набутих студентом у процесі засвоєння навчального матеріалу дисципліни «Інтелектуальна власність та патентознавство об'єктів авіоніки».

Виконання КП є важливим етапом у підготовці до виконання дипломного проекту (роботи) майбутніх фахівців з технічної та системно-маркетингової експлуатації комплексів пілотажно-навігаційного обладнання.

Конкретна мета КП полягає в оформленні проекту заявки на винахід, який включає патентний пошук за темою проекту заявки на винахід; документи: «Формула винаходу» об'єкта «Пристрій», креслення (за необхідності), реферат та інші документи, що додаються до заявки на винахід.

Виконання, оформлення та захист КП здійснюється студентом в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій.

3. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

3.1. Основні рекомендовані джерела

3.1.1. *Кожарская И.Ю., Прахов Б.Г.* Патентное право. Учеб. пос. – К.: ПВП, 2000. – 140 с.

3.1.2. *Законодавство України про інтелектуальну власність.* – К.: ТОВ «Одисей», 2002. – 592 с.

3.1.3. *Законодавство України про охорону інтелектуальної власності /За ред. О.Д. Бурсук/;* Верховна Рада України. – К.: Парламентське видавництво, 1999. – 96 с.

3.1.4. *Підпригора О.О.* Законодавство України про інтелектуальну власність. – Харків: Консул, 1997. – 192 с.

3.1.5. *Андрощук Г.О., Работягова Л.И.* Патентное право: правовая охрана изобретений. Учеб. пос. – К.: МАУП, 1999. – 216 с.

3.2. Додаткові рекомендовані джерела

3.2.1. *Андрощук Г.О.* Разрешение споров в области интеллектуальной собственности // Бизнес-Информ. – 1996. – № 20. – 116 с.

3.2.2. *Крайнев П.П., Работягова Л.И., Дятлик И.И.* Патентування винаходів в Україні. – К.: Вид. дім «Ін Юре», 2000. – 120 с.

3.2.3. *Червава Л.В.* Формула изобретения. Заявка на изобретение. – М.: ЦНИИПИ, 1986. – 47 с.

Система менеджменту якості.
Навчальна програма
навчальної дисципліни
«Інтелектуальна власність та патентознавство
об'єктів авіоніки»

Шифр
документа

СМЯ НАУ
НП 22.01.05 – 01-2016

Стор. 10 із 10

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				